

..... उपभोक्ता समितिको विधान, २०८३

प्रस्तावना

स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रम, सीप, स्रोत, साधन तथा अवसरहरूलाई अधिकतम परिचालन गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने, सहभागितामूलक योजना तर्जुमा गरी आफ्नो टोल वा बस्तीको समग्र विकासमार्फत गाउँ/नगरको विकासमा ठोस योगदान पुऱ्याउने उद्देश्यले यस उपभोक्ता समिति गठन गरी परिचालन गर्न यो विधान बनाइएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस उपभोक्ता समितिको नाम उपभोक्ता समिति हुनेछ।
- (२) यो विधान उपभोक्ताहरूको आम भेलाबाट अनुमोदन भई नगरपालिका कार्यालयको दर्ता अधिकारीबाट स्वीकृति भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा –

- (क) [समिति] भन्नाले उपभोक्ता समितिलाई सम्झनुपर्छ।
- (ख) [विधान] भन्नाले उपभोक्ता समितिको विधानलाई सम्झनुपर्छ।
- (ग) [आम भेला] भन्नाले उपभोक्ता समिति गठनका लागि राखिएको उपभोक्ताहरूको भेलालाई सम्झनुपर्छ।
- (घ) [कार्यसमिति] भन्नाले कुनै पनि योजना सञ्चालनका लागि गठित उपभोक्ता समितिलाई सम्झनुपर्छ।
- (ङ) [बैठक] भन्नाले उपभोक्ता समितिको बैठकलाई सम्झनुपर्छ।
- (च) [पदाधिकारी] भन्नाले कार्यसमितिका अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष, सचिव र सदस्यलाई जनाउँछ।

३. संगठित संस्था हुने :

- (१) यो समिति एक संगठित संस्था हुनेछ।
- (२) समितिको आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ साथै समितिले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट कार्य गर्न सक्नेछ।
- (३) समितिले चल-अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न र उपभोग गर्न सक्नेछ। तर समितिले आफ्नो अचल सम्पत्ति बिक्री गर्न पाउने छैन। समिति विघटन भएमा सो समितिको सम्पूर्ण चल-अचल सम्पत्ति नगरपालिकामा हस्तान्तरण हुनेछ।

४. उपभोक्ता समितिका उद्देश्यहरू :

समितिका उद्देश्यहरू देहायबमोजिम हुनेछन् :

(क) स्थानीय स्रोत, साधनको अधिकतम परिचालन गरी कम लागतमा अधिकतम उपलब्धि हासिल गराउने।

(ख) आयोजनाको कार्यान्वयन तथा प्राप्त प्रतिफलमा लाभग्राहीहरूको समतामूलक पहुँच स्थापित गर्ने।

५. उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) सम्झौताबमोजिमको काम तोकिएको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा सम्पन्न गर्ने।

(ख) उपभोक्ताहरूलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने।

(ग) उपभोक्ता समितिको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरूको कार्यविभाजन तथा बाँडफाँड गर्ने।

(घ) सम्झौताबमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा कार्यालयबाट स्वीकृति लिने।

(ङ) वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्दै नियमित मर्मत-सम्भारमार्फत आयोजनाको दिगो व्यवस्थापन गर्ने।

(च) आयोजना सम्पन्न भएपश्चात् तोकिएको ढाँचाका कागजातहरू सहित समयमै फरफारकका लागि कार्यालयमा पेश गर्ने।

६. खाता सञ्चालन :

(१) उपभोक्ता समितिको खाता तोकिएको बैंकमा खोल्नेछ।

(२) समितिको खाता अध्यक्ष वा सचिवमध्ये एक जना र कोषाध्यक्ष गरी कम्तिमा दुई जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ। खाता सञ्चालकहरूमध्ये कम्तीमा एक जना महिला हुनेछ।

७. कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार :

कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :

(१) समितिको नियमित बैठक बोलाउन निर्देशन दिने तथा बैठकका लागि मिति, समय र स्थान तोक्ने।

(२) छलफल हुँदा सबैको विचार सङ्कलन गर्ने र सर्वसम्मत निर्णय गर्न पहल गरी निर्णयहरू लागू गर्ने/गराउने।

(३) समितिले आर्जन/प्राप्त गरेको नगद वा जिन्सी सामानको सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउने।

(४) विशेष बैठकको आवश्यकता परेमा विधानबमोजिम बैठक बोलाउने।

(५) विधानबमोजिम अन्य कार्यहरू गर्ने।

(ख) उपभोक्ता समितिको सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार :

(१) अध्यक्षको आदेशअनुसार बैठक बोलाउने।

- (२) एकतिहाइ सदस्यले विशेष बैठकका लागि लिखित माग गरेमा विधानबमोजिम बैठक बोलाउने।
- (३) छलफलका प्रस्तावका आधारमा बैठकको निर्णय लेखी निर्णय प्रमाणित गर्ने/गराउने।
- (४) तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने।

(ग) कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- (१) संस्थाको आम्दानी र खर्चको विवरण तयार पार्ने।
- (२) बैंकमा खाता सञ्चालन गर्दा संयुक्त रूपमा खाता सञ्चालन गर्ने।
- (३) संस्थाको नगद तथा जिन्सी सामानको जिम्मा लिई सुरक्षा गर्ने।

८. आम भेलाको काम, कर्तव्य र अधिकार :

आम भेलाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) कार्यसमितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने।
- (ख) कार्यसमितिको कुनै सदस्य वा सिङ्गो कार्यसमितिको विरुद्ध कुनै उजुरी भएमा निर्णय गर्ने।
- (ग) समितिको विधान संशोधन गर्ने।
- (घ) संस्थाको वार्षिक कार्ययोजना स्वीकृत गर्ने।

९. आर्थिक व्यवस्थापन :

समितिको देहायबमोजिम आर्थिक स्रोत हुनेछ :

- (क) नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान।
- (ख) जनश्रमदानबाट प्राप्त हुने आम्दानी।
- (ग) संघ-संस्थाबाट नगद, जिन्सी तथा अन्य आम्दानी।
- (घ) उपभोक्ता समितिबाट आयोजना/परियोजना/कार्यक्रम/योजना/क्रियाकलापमा गरिने लागत साझेदारीको रकम।

१०. कार्यसमितिका पदाधिकारीको राजीनामा :

- (१) समितिका सदस्यहरूले आफ्नो पदबाट राजीनामा दिन चाहेमा अध्यक्षसमक्ष दिन सक्नेछन्।
- (२) अध्यक्षले आफ्नो राजीनामा सचिवमार्फत समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ र सो उपर समितिले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ।

११. विविध :

- (१) विधान संशोधन गर्नुपर्ने भएमा कार्यसमितिले स्वीकृत गरी आमभेलामा पेश गर्नुपर्नेछ। आमभेलामा उपस्थित सदस्यहरूको कम्तीमा दुईतिहाइ बहुमतबाट मात्र विधान संशोधन हुन सक्नेछ।
- (२) यो विधान प्रचलित ऐन, नियमहरूसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः खारेज हुनेछ।

(३) संस्थाको छापको नमुना देहायबमोजिम हुनेछ।

छापको नमुना

हामी उपभोक्ता समितिका सदस्यहरू यस विधानबमोजिम कार्य गर्न मञ्जुर भई निम्न वडाका पदाधिकारीको रोहबरमा विधानमा सहिछाप गर्दछौं।

क्र.सं.	पद	पदाधिकारीको नाम, थर	नागरिकता प्रमाणपत्र नं.	हस्ताक्षर	कैफियत
१	अध्यक्ष				
२	सचिव				
३	कोषाध्यक्ष				
४	सदस्य				
५	सदस्य				
६	सदस्य				
७	सदस्य				
८	सदस्य				
९	सदस्य				
१०	सदस्य				
११	सदस्य				

रोहबर :

क्र.सं.	पद	पदाधिकारीको नाम, थर	हस्ताक्षर	कैफियत
१	वडाध्यक्ष			
२	वडासदस्य			
३	वडासदस्य			
४	वडासदस्य			
५	वडासदस्य			

नगरपालिका कार्यालयको दर्ता स्वीकृति :

यो विधान नगरपालिका, कार्यालयमा दर्ता गरी स्वीकृत गरिएको छ।

दर्ता नं. :

स्वीकृत गर्ने अधिकारीको नाम, थर :

पद :

हस्ताक्षर :

मिति : २०८३ / /

कार्यालयको छाप :